C/2025/656

10.2.2025

PRIPOROČILO SVETA

z dne 21. januarja 2025

o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Finske

(C/2025/656)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 in zlasti člena 17 Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

SPLOŠNE UGOTOVITVE

(1) 30. aprila 2024 je začel veljati prenovljeni okvir ekonomskega upravljanja EU. Osrednji elementi prenovljenega okvira ekonomskega upravljanja EU so Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ([1]) skupaj s spremenjeno Uredbo (ES) št. 1467/97 o izvajanju postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem ([2]) in spremenjeno Direktivo Sveta 2011/85/EU o proračunskih okvirih držav članic ([3]). Cilj okvira je spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerni javnofinančni primanjkljaj. Okvir spodbuja tudi nacionalno odgovornost in je srednjeročno bolj usmerjen ob učinkovitejšem in doslednejšem izvrševanju pravil.

(2) V središču novega okvira ekonomskega upravljanja so nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrti, ki jih države članice predložijo Svetu in Komisiji. Načrti morajo izpolniti dva cilja: (i) zagotoviti, da se bo med drugim dolg sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja verjetno zmanjševal ali ostal na preudarni ravni ter da se javnofinančni primanjkljaj srednjeročno zmanjša in ohranja pod referenčno vrednostjo 3 % BDP, ter (ii) zagotoviti izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, in obravnavati skupne prednostne naloge EU. V ta namen mora biti v vsakem načrtu predstavljena srednjeročna zaveza za pot gibanja očiščenih odhodkov ([4]), ki dejansko določa proračunsko omejitev v času trajanja načrta, ki zajema štiri- ali petletno obdobje (odvisno od trajanja rednega zakonodajnega obdobja v državi članici). Poleg tega je treba v načrtu pojasniti, kako bo država članica zagotovila izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo (vključno s tistimi, ki se nanašajo na postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, če je ustrezno), in kako bo država članica obravnavala skupne prednostne naloge Unije. Obdobje za fiskalno prilagoditev traja štiri leta in se lahko podaljša za največ tri leta, če se država članica zaveže, da bo izvedla sklop ustreznih reform in naložb, ki izpolnjujejo merila iz Uredbe (EU) 2024/1263.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba Sveta (EU) 2024/1264 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Direktiva Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2 Uredbe (EU) 2024/1263, tj. javnofinančni odhodki brez (i) odhodkov za obresti, (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

(3) Komisija mora po predložitvi načrta oceniti, ali načrt izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

(4) Svet mora nato na priporočilo Komisije sprejeti priporočilo, v katerem določi pot gibanja očiščenih odhodkov za zadevno državo članico in po potrebi potrdi sklop zavez v zvezi z reformami in naložbami, na katerih temelji podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve.

UGOTOVITVE V ZVEZI Z NACIONALNIM SREDNJEROČNIM FISKALNO-STRUKTURNIM NAČRTOM FINSKE

(5) Finska je Svetu in Komisiji 10. oktobra 2024 predložila nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt. Načrt je bil po dogovoru s Komisijo predložen po podaljšanju roka, določenega v členu 36 Uredbe (EU) 2024/1263.

Postopek pred predložitvijo načrta

(6) Da bi Komisija določila okvir za dialog, ki vodi do predložitve nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtov, je 21. junija 2024 Finski poslala referenčno smer ([5]) v skladu s členom 9 Uredbe (EU) 2024/1263. Komisija je referenčno smer objavila 10. oktobra 2024 ([6]). Referenčna smer temelji na tveganjih in zagotavlja, da se do konca obdobja fiskalne prilagoditve in ob odsotnosti nadaljnjih proračunskih ukrepov po prilagoditvenem obdobju dolg sektorja država verjetno zmanjšuje ali srednjeročno ostane na preudarni ravni ter se primanjkljaj sektorja država v prilagoditvenem obdobju zmanjša pod 3 % BDP in srednjeročno ostane pod to referenčno vrednostjo. Srednjeročno obdobje je opredeljeno kot desetletno obdobje po koncu prilagoditvenega obdobja. V skladu s členoma 7 in 8 Uredbe (EU) 2024/1263 je referenčna smer skladna tudi z zaščitnim ukrepom za vzdržnost dolga in zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj. Referenčna smer Finske določa, da na podlagi predpostavk Komisije, na katerih temeljijo predhodne smernice, posredovane junija 2024, in ob predpostavki sedemletnega prilagoditvenega obdobja rast očiščenih odhodkov ne bi smela preseči vrednosti iz tabele 1. To ustreza povprečni rasti očiščenih odhodkov v višini 1,5 % v prilagoditvenem obdobju (2025–2031) in 1,5 % v obdobju, ki ga zajema načrt (2025–2028).

Tabela 1: Referenčna smer, ki jo je Komisija posredovala Finski 21. junija 2024

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Povprečje 2025–2028	Povprečje 2025–2031
Najvišja rast očiščenih odhodkov (letno, v %)	1,4	1,5	1,4	1,5	1,5	1,6	1,7	1,5	1,5

Vir: izračuni Komisije.

(7) Finska je med junijem in septembrom 2024 s Komisijo opravila tehnični dialog v skladu s členom 12 Uredbe (EU) 2024/1263. Dialog je bil osredotočen na pot gibanja očiščenih odhodkov, ki jo je predvidela Finska, in njene temeljne predpostavke, na predvideni sklop reformnih in naložbenih zavez, na katerih bo temeljilo podaljšanje prilagoditvenega obdobja, vključno z reformami in naložbami (kot so celovita reforma socialne varnosti, vključno s splošnimi prejemki iz sistema socialne varnosti, in celovita reforma socialne pomoči), pa tudi na predvideno izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter na skupne prednostne naloge Unije na področju pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, socialne in gospodarske odpornosti, energetske varnosti ter izgradnje obrambnih zmogljivosti.

([5]) Predhodne smernice, posredovane državam članicam in Ekonomsko-finančnemu odboru, vključujejo referenčne smeri brez podaljšanja prilagoditvenega obdobja in z njegovim podaljšanjem (za štiriletno oziroma sedemletno obdobje). Vključujejo tudi glavne začetne pogoje in temeljne predpostavke, uporabljene v okviru Komisije za srednjeročne projekcije javnega dolga. Referenčna smer je bila izračunana na podlagi metodologije, opisane v *poročilu o spremljanju vzdržnosti dolga za leto 2023*, ki ga je pripravila Komisija (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_sl). Temelji na pomladanski napovedi Evropske komisije iz leta 2024 in njenem srednjeročnem podaljšanju do leta 2033, medtem ko so dolgoročna rast BDP in stroški staranja prebivalstva v skladu s skupnim *poročilom* Komisije in Sveta *o staranju prebivalstva za leto 2024* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_sl).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#finland.

(8) Finska se je glede na informacije, ki jih je navedla v svojem načrtu, oktobra 2024 posvetovala s civilno družbo (med drugim tudi s socialnimi partnerji in regionalnimi upravnimi organi) in finskim Ekonomskim svetom ([7]) v skladu s členom 11(3) in členom 36(1), točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263. Glede na informacije, ki jih je Finska navedla v svojem načrtu, je Ekonomski svet o načrtu razpravljal 2. oktobra 2024. Civilna družba je bila vabljena na javno obravnavo 3. oktobra 2024.

(9) O načrtu je 2. oktobra 2024 razpravljal nacionalni parlament.

Drugi povezani postopki

(10) Finska je 10. oktobra 2024 predložila osnutek proračunskega načrta za leto 2025. Komisija je 26. novembra 2024 sprejela mnenje o tem osnutku proračunskega načrta ([8]).

(11) Svet je 21. oktobra 2024 na Finsko naslovil vrsto specifičnih priporočil v okviru evropskega semestra ([9]).

POVZETEK NAČRTA IN NJEGOVA OCENA S STRANI KOMISIJE

(12) Komisija je v skladu s členom 16 Uredbe (EU) 2024/1263 načrt ocenila, kot sledi:

Kontekst: makroekonomski in fiskalni položaj ter obeti

(13) Gospodarska aktivnost na Finskem se je v letu 2023 zmanjšala za 1,2 %, saj so zvišanja cen življenjskih potrebščin in obrestnih mer negativno vplivala na potrošnjo in naložbe, zlasti v gradbenem sektorju. V skladu z napovedjo Evropske komisije iz jeseni 2024 naj bi se gospodarstvo v letu 2024 skrčilo za 0,3 % zaradi stagnacije potrošnje in upada naložb v prvi polovici leta. V letu 2025 naj bi se realni BDP povečal za 1,5 %, saj naj bi se zasebna potrošnja in naložbe zaradi povišanja realnih plač in nižjih stroškov financiranja povečale, medtem ko naj bi se rast izvoza ponovno okrepila v skladu z naraščajočim zunanjim povpraševanjem. V letu 2026 naj bi se realni BDP povečal za 1,6 %, saj naj bi se splošno okrevanje nadaljevalo. V obdobju, ki ga zajema napoved (tj. 2024–2026), naj bi se potencialni BDP na Finskem od leta 2024 do leta 2026 vsako leto povečal za povprečno 0,6 %, in sicer zaradi akumulacije kapitala in večje skupne faktorske produktivnosti. Stopnja brezposelnosti je v letu 2023 znašala 7,2 % in naj bi glede na projekcije Komisije znašala 8,2 % v letu 2024, 7,9 % v letu 2025 in 7,5 % v letu 2026. Inflacija (deflator BDP) naj bi se zmanjšala s 3,9 % v letu 2023 na 1,4 % v letu 2024 ter dosegla 2,1 % v letu 2025 in 1,9 % v letu 2026.

(14) Kar zadeva javnofinančna gibanja, je primanjkljaj sektorja država Finske v letu 2023 znašal 3,0 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi v letu 2024 dosegel 3,7 % BDP in se v letu 2025 zmanjšal na 3,0 % ter, ob predpostavki nespremenjenih politik, v letu 2026 na 2,5 %. Jesenska napoved Evropske komisije 2024 vključuje predlog proračuna Finske za leto 2025, ki ga je vlada septembra predložila nacionalnemu parlamentu. Dolg sektorja država je konec leta 2023 znašal 77,1 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi se delež dolga konec leta 2024 povečal na 82,6 % BDP. Konec leta 2025 naj bi se dodatno povečal na 84,7 % BDP, konec leta 2026 pa na 85,3 %. Dokler zaveze glede politik iz srednjeročnih načrtov niso podprte z verodostojno napovedanimi in dovolj podrobno opredeljenimi konkretnimi ukrepi politike, se kot take ne upoštevajo v fiskalni napovedi Komisije.

Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne makroekonomske predpostavke v načrtu

(15) Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Finske zajema obdobje 2025–2028 in določa fiskalno prilagoditev v sedemletnem obdobju.

(16) Načrt vključuje informacije, ki se zahtevajo v členu 13 Uredbe (EU) 2024/1263.

(17) Načrt vsebuje zavezo glede poti gibanja očiščenih odhodkov, navedeno v tabeli 2, ki ustreza povprečni rasti očiščenih odhodkov v višini 2,2 % v letih 2025–2028. Poleg tega se Finska zavezuje sklopu reform in naložb z namenom podaljšanja prilagoditvenega obdobja na sedem let (2025–2031), v katerem naj bi povprečna rast očiščenih odhodkov znašala 2,4 %. Povprečna rast očiščenih odhodkov, sporočena v načrtu za prilagoditveno obdobje (2025–2031), je višja od referenčne smeri, ki jo je Komisija posredovala 21. junija 2024. Načrt predvideva

([7]) Finski Ekonomski svet, ki mu predseduje predsednik vlade, je organ, ki omogoča lažje sodelovanje med vlado, Banko Finske in glavnimi interesnimi skupinami.
([8]) Mnenje Komisije o osnutku proračunskega načrta Finske (C(2024) 9054 final z dne 26. novembra 2024).
([9]) Priporočilo Sveta z dne 21. oktobra 2024 o ekonomski, proračunski in strukturni politiki ter politiki zaposlovanja Finske.

zglajeno potencialno rast BDP v višini 0,9 % za vsako leto prilagoditvenega obdobja. Poleg tega se v načrtu pričakuje, da se bo stopnja rasti deflatorja BDP povečala z 1,7 % v letu 2024 na 2,1 % v letu 2025 in postopoma na 2,4 % do konca prilagoditvenega obdobja.

Tabela 2: Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne predpostavke v načrtu Finske

						Podaljšanje prilagoditvenega obdobja				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Povprečje v obdobju veljavnosti načrta 2025–2028	Povprečje v prilagoditvenem obdobju 2025–2031
Rast očiščenih odhodkov (letno, v %)	3,7	1,6	1,9	2,6	2,6	2,8	2,8	2,9	2,2	2,4
Rast očiščenih odhodkov (skupaj od izhodiščnega leta 2023, v %)	3,7	5,3	7,4	10,1	13,0	16,1	19,4	22,8	ni relevantno	ni relevantno
Potencialna rast BDP (v %)	1,1	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Inflacija (rast deflatorja BDP) (v %)	1,7	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,2	2,3

Vir: Srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Finske in izračuni Komisije.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za dolg sektorja država

(18) Če bi se uresničile pot gibanja očiščenih odhodkov, h kateri se je Finska zavezala v načrtu, in temeljne predpostavke, bi se dolg sektorja država v skladu z načrtom zmanjšal z 81,7 % BDP v letu 2024 na 78,2 % BDP ob koncu prilagoditvenega obdobja leta 2031, kot je razvidno iz naslednje tabele. Po prilagoditvi naj bi se delež dolga v srednjeročnem obdobju (tj. do leta 2041) v skladu z načrtom še naprej zmanjševal, in sicer bi v letu 2039 znašal manj kot 60 % BDP, v letu 2041 pa bi se znižal na 52,7 % BDP.

Tabela 3: Gibanje dolga in salda sektorja država v načrtu Finske

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Javni dolg (v % BDP)	76,6	81,7	83,2	83,9	83,6	82,9	81,4	79,7	78,2	52,7
Javnofinančni saldo (v % BDP)	- 2,9	- 3,7	- 2,9	- 2,0	- 1,4	- 0,9	- 0,4	0,0	0,3	1,6

Vir: srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Finske.

V skladu z načrtom bi se torej dolg sektorja država srednjeročno zmanjšal pod referenčno vrednost 60 % BDP iz Pogodbe. To je verjetno, saj naj bi dolg na podlagi predpostavk iz načrta glede na vse deterministične obremenitvene teste analize vzdržnosti dolga, ki jo je izvedla Komisija, do leta 2041 znašal manj kot 60 % BDP. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede dolga iz člena 6, točka (a), in člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za saldo sektorja država

(19) Na podlagi poti gibanja očiščenih odhodkov in predpostavk iz načrta bi primanjkljaj sektorja država v prvem letu prilagoditvenega obdobja (tj. v letu 2025) padel pod 3 % BDP in bi se nato še naprej zmanjševal, leta 2031 pa bi se spremenil v presežek. V skladu z načrtom torej saldo sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja (2031) ne bi presegel referenčne vrednosti 3 % BDP. Poleg tega javnofinančni primanjkljaj v desetih letih po prilagoditvenem obdobju (tj. do leta 2041) ne bi presegel 3 % BDP. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede primanjkljaja iz člena 6, točka (b), in člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Časovni profil fiskalne prilagoditve

(20) Časovni profil fiskalne prilagoditve, izmerjen kot sprememba primarnega strukturnega salda, kot je opisan v načrtu, je osredotočen na začetno obdobje, v primerjavi z linearno potjo, ki velja kot pravilo v skladu s členom 6, točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263. To je posledica večje fiskalne konsolidacije v letu 2025 in knjiženja javnih naročil za obrambo v nacionalnih računih v letih 2025 in 2027, kar vodi do nadaljnjih odstopanj od linearnega profila. Posledično je fiskalna prilagoditev v prvih štirih letih načrta več kot sorazmerna s skupnim prilagoditvenim naporom. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z načelom, ki ne dovoljuje zamika proti koncu obdobja, iz člena 6, točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263.

Tabela 4: Gibanje primarnega strukturnega salda v načrtu Finske

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Primarni strukturni saldo (v % BDP)	- 0,34	- 0,37	0,44	1,10	1,42	1,78	2,06	2,34	2,62
Sprememba primarnega strukturnega salda (v odstotnih točkah)	ni relevantno	- 0,04	0,82	0,66	0,32	0,36	0,28	0,28	0,28

Vir: srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Finske

Skladnost načrta z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj

(21) Če bi se predpostavke in zaveze iz načrta uresničile, bi strukturni primanjkljaj v celotnem prilagoditvenem obdobju ostal pod 1,5 % BDP. Na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta se bo torej še naprej spoštoval skupni razpon odpornosti iz člena 8(1) Uredbe (EU) 2024/1263, zato dodatno izboljšanje primarnega strukturnega salda iz člena 8(2) Uredbe (EU) 2024/1263 ni potrebno.

Skladnost načrta z zaščitnim ukrepom za vzdržnost dolga

(22) Ker bo dolg sektorja država v prilagoditvenem obdobju v skladu z načrtom znašal med 60 % in 90 % BDP, se mora delež dolga v skladu s členom 7 Uredbe (EU) 2024/1263 v povprečju zmanjšati za vsaj 0,5 odstotne točke na leto, dokler ne pade pod 60 %. To povprečno zmanjšanje se izračuna za obdobje 2024–2031 in znaša 0,5 odstotne točke v načrtu. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zaščitnim ukrepom za vzdržnost dolga.

Makroekonomske predpostavke v načrtu

(23) Načrt temelji na sklopu predpostavk, ki se razlikujejo od predpostavk, ki jih je Komisija posredovala Finski 21. junija 2024. V načrtu so zlasti uporabljene različne predpostavke za začetni položaj v letu 2024, potencialno rast BDP ter prilagoditve stanj in tokov. Poleg tega je fiskalna prilagoditev osredotočena na začetno obdobje. Te razlike v predpostavkah je treba skrbno oceniti za zagotovitev, da so podprte s trdnimi in na podatkih temelječimi ekonomskimi argumenti, zlasti ker je povprečna rast očiščenih odhodkov v načrtu višja kot v referenčni smeri. V nadaljevanju so navedene razlike v predpostavkah z najznatnejšim učinkom na povprečno rast očiščenih odhodkov, skupaj z oceno posameznih razlik v predpostavkah, ki so obravnavane ločeno.

— V načrtu se uporablja zglajena potencialna rast BDP v obdobju 2024–2041. V primerjavi s predpostavkami Komisije to povečuje potencialno rast v prilagoditvenem obdobju in tako prispeva k višji povprečni rasti očiščenih odhodkov. To je posledica neposrednega učinka in dejstva, da višja rast BDP pomeni hitrejše zmanjševanje deleža javnega dolga v BDP, zaradi česar je za izpolnitev zaščitnega ukrepa za vzdržnost dolga potrebna nižja fiskalna prilagoditev. Možnost uporabe alternativnih predpostavk o potencialni rasti je v skladu s členom 36(1), točka (f), Uredbe (EU) 2024/1263, če je kumulativna rast v obdobju projekcij (tj. do 2041) na splošno skladna s predpostavkami Komisije, kar velja za načrt. Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

— V načrtu je predstavljena fiskalna prilagoditev, osredotočena na začetno obdobje. V primerjavi s predpostavko Komisije o linearni prilagoditvi to vodi v hitrejše zmanjševanje dolga in pomeni manjše odhodke za obresti. To prispeva k višji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Osredotočenost fiskalne prilagoditve na začetno obdobje je v skladu s členom 6, točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263. Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

— V načrtu so predvidene nižje prilagoditve stanj in tokov med letoma 2025 in 2030, in sicer v povprečju 1,3 % BDP, v primerjavi z 1,6 % BDP po predpostavkah Komisije. To prispeva k višji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. To odraža financiranje in dobavo varnostne in obrambne opreme ter naložbe, ki se financirajo z izkupičkom prodaje javnih sredstev. Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

Preostala razlika v predpostavkah se nanaša na revidirani začetni položaj v letu 2024 in ustreza nekoliko manjšemu primarnemu strukturnemu primanjkljaju, kot je bilo pričakovano spomladi. To nima znatnega učinka na povprečno rast očiščenih odhodkov v primerjavi s predpostavkami Komisije. Na splošno je razlika med potjo gibanja očiščenih odhodkov v načrtu in referenčno smerjo pojasnjena z razlikami v predpostavkah, ki so ustrezno utemeljene v skladu s členom 13(b) Uredbe (EU) 2024/1263. V celoti gledano vse razlike v predpostavkah skupaj vodijo do povprečne rasti očiščenih odhodkov v načrtu, ki je višja od referenčne smeri. Komisija bo zgornjo oceno predpostavk iz načrta upoštevala pri prihodnjih ocenah skladnosti s potjo gibanja očiščenih odhodkov.

Fiskalna strategija načrta

(24) V skladu z okvirno fiskalno strategijo v načrtu se bodo zaveze glede očiščenih odhodkov izpolnjevale tako z omejevanjem odhodkov kot z diskrecijskimi povečanji prihodkov. Vlada izvaja dva svežnja ukrepov, katerih fiskalni priliv po ocenah znaša 9 milijard EUR (3,8 % BDP). Na splošno so razdeljeni na 3,5 milijarde EUR (1,5 % BDP) višjih prihodkov (tj. neposrednih prihodkov iz višje stopnje DDV in posrednih prihodkov iz povišanja davka na dohodek in prispevkov za socialno varnost zaradi višje zaposlenosti zaradi drugih ukrepov) in 5,5 milijarde EUR (2,3 % BDP) nižjih odhodkov (tj. prihrankov iz socialno-zdravstvenih okrožij, zmanjšanja socialnih prejemkov in nadomestil ter zmanjšanja drugih odhodkov). Večina ukrepov politike, ki se nanašajo na ta dva svežnja za konsolidacijo, je že sprejeta, druge pa je treba potrditi ali prilagoditi in količinsko opredeliti v letnih proračunih. Sprejetih je bilo že več ukrepov na strani prihodkov in odhodkov z znatnim učinkom v letu 2025. Hkrati obstajajo tveganja v zvezi z izvajanjem okvirne fiskalne strategije v načrtu, ki izhajajo iz možnosti, da bodo prihranki, doseženi z ukrepi, usmerjenimi v socialno-zdravstvena okrožja, nižji od pričakovanih in da bodo učinki vladnih reform trga dela na zaposlovanje manjši od pričakovanih. Poleg tega so v osnutku proračunskega načrta za leto 2025 upoštevani diskrecijski ukrepi politike, ki podpirajo doseganje zaveze glede očiščenih odhodkov za leto 2025 ([10]).

([10]) Glej Mnenje Komisije o osnutku proračunskega načrta Finske (C(2024) 9054 final z dne 26. novembra 2024).

Sklop reformnih in naložbenih zavez v načrtu, na katerih bo temeljilo podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve

(25) V načrtu se Finska zavezuje sklopu reform in naložb, katerih cilj je izboljšati potencialno rast in fiskalno vzdržnost in na katerih bo temeljilo podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve s štirih na sedem let. Sklop reform in naložb sestavlja več zavez iz načrta za okrevanje in odpornost: ena zaveza iz načrta za okrevanje in odpornost z dodatnimi specifikacijami za omejitev prekoračitev proračuna ter dve novi reformi. To vključuje naslednje ukrepe:

— Uvedba nordijskega modela zavodov za zaposlovanje. Reforma spreminja delovanje zavodov za zaposlovanje na Finskem, tako da povečuje sredstva, ki so jim na voljo, izboljšuje podporo iskalcem zaposlitve in uvaja strožje obveznosti iskanja zaposlitve za brezposelne, prijavljene na zavodih za zaposlovanje. Informacijski sistem, ki podpira zavode za zaposlovanje, se posodablja, da bi se izboljšal postopek iskanja zaposlitve. Reforma je zaveza v okviru načrta za okrevanje in odpornost (P3C1R1), glavni cilj pa je bil izvesti 2 milijona razgovorov med januarjem 2023 in marcem 2024. V skladu z načrtom se ocenjuje, da bi lahko ukrep od leta 2025 povečal zaposlenost za približno 9 500–10 000 delavcev.

— Ukinitev dodatnih dni denarnega nadomestila za brezposelnost. Reforma postopno odpravlja dodatne dni denarnega nadomestila za brezposelnost, za katere lahko zaprosijo osebe, ki presegajo določeno starostno mejo, po izteku rednega obdobja prejemanja denarnega nadomestila za brezposelnost. Najnižja starost, ki omogoča dostop do dodatnih dni denarnega nadomestila za brezposelnost, bi se zvišala za eno leto / starostno skupino za rojene od leta 1963 dalje, možnost dodatnega dne pa bi bila v celoti odpravljena za osebe, rojene leta 1965 in pozneje. Reforma je zaveza v okviru načrta za okrevanje in odpornost (P3C1R2), ki bo izvedena do drugega četrtletja 2023. Dodatni dnevi denarnega nadomestila za brezposelnost bi se postopno odpravili do leta 2029. V skladu z načrtom se ocenjuje, da bi lahko ukrep od leta 2025 povečal zaposlenost za približno 9 100 delavcev.

— Izvajanje nacionalne reforme zdravstvenih in socialnih storitev v podporo pospeševanju zakonsko predpisanega jamstva za oskrbo. Reforma je vključevala zakonodajo o vzpostavitvi 21 socialno-zdravstvenih okrožij, ki so od 1. januarja 2023 pristojna za organizacijo zdravstvenih storitev, storitev socialnega varstva in reševalnih služb. Poleg tega te storitve organizira občina Helsinki. Poleg tega je skupni organ za Helsinke in regijo Uusimaa, t. i. skupina HUS, pristojen za organizacijo specializirane zdravstvene oskrbe v regiji Uusimaa. Reforma je zaveza v okviru načrta za okrevanje in odpornost (P4C1R1).

— Uvajanje digitalnih inovacij na področju socialnega in zdravstvenega varstva. Cilj reforme je povečati delež prebivalstva (starega 20 let ali več), ki uporablja e-storitve zdravstvenega varstva in socialnega varstva, s 26 % (izhodiščno leto 2020) na 35 %. Za dosego tega cilja je treba uvesti nove digitalne storitve. Reforma je zaveza v okviru načrta za okrevanje in odpornost (P4C1I4), ki naj bi bila izvedena do konca leta 2025.

— Naložbe v raziskave, razvoj in inovacije ter čisti prehod. Ta ukrep vključuje več naložb v čiste tehnologije, vključene v načrt za okrevanje in odpornost (P1C1I2, P1C2I1, P1C2I3, P3C3I1, P1C1I1).

— Prenova zakonsko predpisanih nalog in upravnih postopkov socialno-zdravstvenih okrožij. Glede na znatne primanjkljaje, ki jih imajo socialno-zdravstvena okrožja, vlada v načrt vključuje nadaljnje ukrepe za izboljšanje stanja in zagotovitev dobrega finančnega poslovodenja. Primeri takih ukrepov so med drugim prilagoditev minimalnega števila zaposlenih v ustanovah za bivalno oskrbo starejših, prilagoditev doplačil, racionalizacija uporabe prostorov, povečanje konkurence pri javnih naročilih in uvedba kanalov za digitalne storitve. Vlada na podlagi vladnega programa in fiskalnega načrta sektorja država (2025–2028) ocenjuje, da bi lahko te nove prilagoditve do leta 2028 prinesle prihranke v višini približno 1,56 milijarde EUR. To vključuje tako zakonske ukrepe kot tudi lastne konsolidacijske ukrepe socialno-zdravstvenih okrožij. Ti ukrepi pomenijo dodatno specifikacijo zaveze v okviru zgoraj opisanega načrta za okrevanje in odpornost (P4C1R1),

— Celovita reforma socialne varnosti, vključno s celovito reformo socialne pomoči. Cilj reforme socialne pomoči je okrepiti vlogo socialne pomoči kot kratkoročne oblike prejemkov v skrajni sili, in sicer z odpravo pomanjkljivosti v sistemu sankcij, ki je omogočal, da je socialna pomoč v celoti nadomestila izgubljena denarna nadomestila za brezposelnost, če upravičenci niso izpolnjevali obveznosti iskanja zaposlitve. Vlada meni, da bi z reformo lahko prepolovili število ljudi, ki potrebujejo socialno pomoč, in vsako leto prihranili 100 milijonov EUR v obliki fiskalnih prihrankov. Po posvetovanjih z deležniki naj bi bil vladni predlog poslan parlamentu jeseni 2025, veljati pa bi začel v drugem četrtletju 2026.

— Uvedba splošnih prejemkov iz sistema socialne varnosti. Eden od vidikov reforme je poenostavitev socialne varnosti z omogočanjem dostopa do različnih prejemkov z eno samo upravno vlogo. Po posvetovanjih z deležniki naj bi bila reforma poslana parlamentu jeseni 2025, veljati pa bi začela v drugem četrtletju 2026.

(26) Ukrepi, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja in ki so del načrta za okrevanje in odpornost (vključno z dodatno specifikacijo za prenovo zakonsko predpisanih nalog in upravnih postopkov socialno-zdravstvenih okrožij), so v skladu s členom 14(3) Uredbe (EU) 2024/1263, saj so pripravljeni dovolj podrobno, predvideni na začetku obdobja, časovno omejeni in preverljivi. Ukrepa celovite reforme socialne pomoči in uvedbe splošnih prejemkov iz sistema socialne varnosti še nista zakonsko urejena, zato v tej fazi nista podrobno opredeljena. Načrt določa okvirno časovnico njihovega sprejetja in kvalitativne ciljne kazalnike za spremljanje njihovega izvajanja.

(27) Zaveze iz načrta za okrevanje in odpornost, na katerih temelji podaljšanje, vsebujejo pomembne reforme in naložbe, namenjene izboljšanju fiskalne vzdržnosti in povečanju potenciala rasti gospodarstva. Poleg tega se Finska zavezuje, da bo nadaljevala reformna prizadevanja v obdobju, ki ga zajema srednjeročni fiskalno-strukturni načrt, in ohranila ravni nacionalno financiranih naložb, realizirane v obdobju, ki ga zajema načrt za okrevanje in odpornost (glej tabelo 5 spodaj). Zaveze se bodo spremljale skozi celotno izvajanje načrta. V skladu s tem se pri podaljšanju prilagoditvenega obdobja lahko upoštevajo zaveze iz načrta za okrevanje in odpornost, kot je določeno v členu 36 (1), točka (d), Uredbe (EU) 2024/1263.

(28) S sklopom reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, naj bi se trajno izboljšal potencial rasti in odpornosti gospodarstva Finske, kot se zahteva v členu 14(2), točka (a), Uredbe (EU) 2024/1263. Pričakuje se, da bodo ukrepi izboljšali delovanje trga dela, podprli inovacije, izboljšali dostop do zdravstvenega varstva in socialnega varstva ter posodobili socialno varnost, s čimer se bo izboljšal potencial finskega gospodarstva za rast in odpornost. Pričakuje se, da bodo predlagane reforme trga dela podprle brezposelne pri iskanju zaposlitve in povečale stopnjo aktivnosti starejših delavcev. V načrtu je ocenjeno, da bi lahko oba ukrepa v obdobju 2025–2029 ustvarila približno 20 000 delovnih mest. Pričakuje se, da bodo naložbe v raziskave in razvoj iz načrta za okrevanje in odpornost izboljšale potencial rasti in odpornost Finske s povečanjem produktivnosti (v načrtu se konservativno ocenjuje, da 1-odstotno povečanje naložb v raziskave in razvoj povečuje produktivnost za 0,02 %), privabljanjem zasebnih naložb ter podpiranjem zelenega prehoda in razogljičenja energetskega sistema. Po navedbah finske vlade naj bi vzpostavitev socialno-zdravstvenih okrožij ter razvoj e-storitev zdravstvenega varstva izboljšala dostop do zdravstvenega varstva, kar je še posebej pomembno, saj so neizpolnjene potrebe po zdravstveni oskrbi nad povprečjem EU, družba na Finskem pa se hitro stara. Reforme za uvedbo splošnih prejemkov iz sistema socialne varnosti in reforma socialne pomoči so namenjene optimizaciji socialne politike, zmanjšanju upravnih stroškov, zagotavljanju pravičnejše socialne varnosti in povečanju spodbud za delo, s čimer bi podprli zaposlovanje. Treba bi bilo spremljati učinke na socialno kohezijo. Poleg tega se morajo učinki reforme trga dela na zaposlovanje ali povečanje produktivnosti po naložbah v raziskave in razvoj še uresničiti. Poleg tega se socialno-zdravstvena okrožja v prvih letih delovanja soočajo z več težavami, vlada pa je v načrtu k eni zavezi iz načrta za okrevanje in odpornost predlagala dodatne specifikacije za prenovo njihovih zakonsko predpisanih nalog in upravnih postopkov, da bi se zmanjšal njihov primanjkljaj. Na splošno se predpostavke v zvezi z učinkom reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, na rast skupaj zdijo verjetne, vendar je treba pozorno spremljati nadaljnji razvoj in natančen učinek. Zato so potrebna tudi smiselna posvetovanja z deležniki, vključno s socialnimi partnerji in ustreznimi organizacijami civilne družbe, ter ocena distribucijskih in kumulativnih učinkov ukrepov.

(29) S sklopom reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, naj bi se podpirala fiskalna vzdržnost, kot se zahteva v členu 14(2), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1263. Ti ukrepi dopolnjujejo že sprejete svežnje za fiskalno konsolidacijo, kot je navedeno zgoraj v predstavitvi fiskalne strategije. Pričakuje se, da bo glavni neposredni učinek teh dodatnih ukrepov dosežen z izvajanjem ukrepov za zmanjšanje primanjkljaja socialno-zdravstvenih okrožij, ki je v letu 2023 znašal 1,4 milijarde EUR, in sicer s prenovo njihovih zakonsko predpisanih nalog in upravnih postopkov. Natančneje, vlada sprejema ukrepe za zmanjšanje odhodkov socialno-zdravstvenih okrožij za 685 milijonov EUR v obdobju 2025–2028, medtem ko si ta okrožja sama prizadevajo izvesti ukrepe za zmanjšanje svojih stroškov za 874 milijonov EUR do leta 2028. Poleg tega vlada pričakuje, da bo z reformo socialne pomoči dosegla 100 milijonov EUR letnih prihrankov. Drugi neposredni prihranki lahko izhajajo iz nižjih upravnih stroškov na vlogo za prejemek, ki izhajajo iz sprejetja modela enotnega prejemka, in nižjih plačil, povezanih z ukinitvijo dodatnih dni denarnega nadomestila za brezposelnost. Posredni fiskalni prihranki so povezani predvsem s pričakovanim pozitivnim učinkom reform trga dela na zaposlovanje (tj. uvedba nordijskega modela zavodov za zaposlovanje in ukinitev dodatnih dni denarnega nadomestila za brezposelnost), ki bi pomenil večjo potencialno rast

in ustvarjanje davčnih prihodkov. Celovita reforma socialne varnosti, vključno s splošnimi prejemki iz sistema socialne varnosti, in celovita reforma socialne pomoči lahko vplivata tudi na zaposlovanje, saj povečujeta spodbude za delo in imata zato posreden pozitiven fiskalni učinek. Čeprav bi lahko bili prihranki, doseženi zaradi ukrepov, nižji od pričakovanih, bodo fiskalni prihranki, ki izhajajo iz dodatne specifikacije iz načrta za okrevanje in odpornost za prenovo zakonsko predpisanih nalog in upravnih postopkov socialno-zdravstvenih okrožij, verjetno nezanemarljivi glede na obseg ocen prihrankov (tj. 1,6 milijarde EUR). Na splošno je ustvarjanje posrednih prihrankov odvisno predvsem od učinka reform trga dela na zaposlovanje.

(30) S sklopom reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, se obravnavajo skupne prednostne naloge EU, kot se zahteva v členu 14(2), točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263. Reforme socialne varnosti in trga dela prispevajo k socialni odpornosti, zlasti z upoštevanjem načel evropskega stebra socialnih pravic, kot so aktivna podpora zaposlovanju, socialna zaščita in denarna nadomestila za brezposelnost. Pričakuje se, da bodo naložbe v okviru načrta za okrevanje in odpornost v raziskave in razvoj za zeleni prehod povečale inovacije na področju nizkoogljične tehnologije in energetske infrastrukture ter tako prispevale k pravičnemu zelenemu prehodu in zagotavljanju energetske varnosti. Uvedba digitalnih inovacij na področju socialnega in zdravstvenega varstva prispeva k pravičnemu digitalnemu prehodu s povečanjem digitalizacije javnih storitev. Druga skupna prednostna naloga EU, tj. izgradnja obrambnih zmogljivosti, ni obravnavana v sklopu reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje.

(31) S sklopom reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, se obravnavajo relevantna ([11]) specifična priporočila za državo, izdana v okviru evropskega semestra, kot se zahteva v členu 14(2), točka (d), Uredbe (EU) 2024/1263. Sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, obravnava zlasti naslednja specifična priporočila za državo, usmerjena v:

— aktivne politike trga dela, spodbude za delo in udeležbo na trgu dela (specifični priporočili za državo iz let 2019 in 2020) z uvedbo nordijskega modela zavodov za zaposlovanje in ukinitvijo dodatnih dni denarnega nadomestila za brezposelnost;

— zdravstveno varstvo, dolgotrajna oskrba ter proračunski okvir in fiskalno upravljanje (specifični priporočili za državo iz let 2019 in 2020), in sicer z reformo socialno-zdravstvenih okrožij ter uvedbo digitalnih inovacij v zdravstvu;

— energijo iz obnovljivih virov, energetsko infrastrukturo in omrežja, energijsko učinkovitost, raziskave in inovacije, regionalni razvoj in lokalne javne storitve ter poslovno okolje (vključno s politikami za MSP) (specifična priporočila za državo iz let 2019, 2020, 2022 in 2023) z različnimi naložbami v okviru načrta za okrevanje in odpornost v energetske tehnologije in infrastrukture, nizkoogljični vodik ter zajemanje in uporabo ogljikovega dioksida, recikliranje ključnih materialov in drugo financiranje raziskav, razvoja in inovacij;

— obravnavanje revščine, socialne vključenosti in socialne zaščite (specifično priporočilo za državo iz leta 2024) z reformo socialne varnosti, vključno z uvedbo splošnih prejemkov iz sistema socialne varnosti, in reformo socialne pomoči.

(32) Načrt zagotavlja ohranitev načrtovane skupne ravni nacionalno financiranih javnih naložb, v povprečju realizirane v obdobju, ki ga zajema načrt za okrevanje in odpornost, kot se zahteva v členu 14(4) Uredbe (EU) 2024/1263.

Tabela 5: Nacionalno financirane javne naložbe v načrtu (% BDP)

Povprečna raven v obdobju, ki ga zajema načrt za okrevanje in odpornost (2022–2026) ([1])	T+1	T+2	T+3	T+4	Povprečje v času trajanja načrta
4,4	4,7	4,5	4,6	4,4	4,6

([1]) Predpostavlja in dopušča se, da se bosta obdobji prekrivali. Zahteva po ohranitvi ravni naložb naj bi veljala za leta po koncu življenjske dobe mehanizma za okrevanje in odpornost.

Vir: srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Finske.

([11]) Specifična priporočila za državo, za katera se šteje, da so „relevantna“, so priporočila: (i) ki jih je Svet sprejel od leta 2019 naprej, (ii) ki jih država članica še ni v celoti izvedla ali še ni dosegla znatnega napredka pri njihovi obravnavi in niso zastarela (označena kot „neocenjena/nič za dodati“), kot je bilo ocenjeno v zadnjem postopku nadzora v okviru evropskega semestra (na voljo v CeSaR (europa.eu)), (iii) ki niso povezana z izključno fiskalnimi vprašanji, relevantnimi za Pakt za stabilnost in rast, in (iv) ki se ne nanašajo na isti izziv, a na preoblikovan način.

(33) Nenazadnje se lahko sklop reformnih in naložbenih zavez, na katerih temelji podaljšanje, šteje za skladnega z zavezami iz načrta za okrevanje in odpornost ter partnerskim sporazumom, dogovorjenim v okviru večletnega finančnega okvira, kot se zahteva v členu 14(4) Uredbe (EU) 2024/1263. Uvedba modela enotnega prejemka in reforma socialne pomoči nista v nasprotju z zavezami iz načrta za okrevanje in odpornost, medtem ko drugi ukrepi izhajajo neposredno iz zavez, sprejetih v okviru načrta za okrevanje in odpornost.

(34) Če povzamemo: ocenjuje se, da sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, v celoti gledano izpolnjuje merila iz člena 14 Uredbe (EU) 2024/1263. Zato se lahko prilagoditveno obdobje podaljša s štirih na sedem let, kot je predlagano v načrtu.

Druge namere v zvezi z reformami in naložbami v načrtu v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter za obravnavanje skupnih prednostnih nalog Unije

(35) Poleg sklopa reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, so v načrtu opisane namere politike v zvezi z drugimi reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo, in za obravnavanje skupnih prednostnih nalog EU. Načrt zajema deset reform in naložb.

(36) Kar zadeva skupno prednostno nalogo pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, vključno s podnebnimi cilji iz Uredbe (EU) 2021/1119, načrt vključuje reformo za povečanje porabe za raziskave in razvoj na 4 % BDP do leta 2030, pri čemer bi tretjina sredstev izvirala iz javnih virov, kar bi pomenilo povečanje za približno 280 milijonov EUR na leto do leta 2030. Dodatna javna sredstva za raziskave in razvoj bodo med drugim namenjena podpori korporativnim raziskavam in razvoju, sodelovanju med podjetji in raziskovalci, financiranju raziskovalnih projektov in raziskovalnim infrastrukturam. Ukrep obravnava specifični priporočili za državo iz let 2019 in 2020 v zvezi z raziskavami in inovacijami ter je skladen s finskim digitalnim kompasom in nacionalnim strateškim časovnim načrtom za digitalno desetletje.

(37) Kar zadeva skupno prednostno nalogo socialne in gospodarske odpornosti, vključno z evropskim stebrom socialnih pravic, načrt vključuje ukrepe za zmanjšanje prejemkov, ki odvračajo od dela (npr. spremembe denarnih nadomestil za brezposelnost, ki naj bi povečale zaposlenost za 40 000 delavcev v času vladnega mandata, in indeksno zmanjšanje prejemkov socialne varnosti, ki naj bi povečalo zaposlenost za 18 600 delavcev v istem obdobju), ukrepe za ublažitev pomanjkanja spretnosti (npr. povečanje financiranja in razpoložljivih mest na področjih, kjer primanjkuje delovne sile, kot je medicina) ter ukrepe za izboljšanje dostopa do zdravstvenega varstva in zmanjšanje čakalnih dob (npr. s povečanjem financiranja za povračilo odhodkov za storitve zasebnega zdravstvenega varstva). Ukrepi obravnavajo specifična priporočila za državo iz let 2019, 2020, 2022 in 2023 v zvezi z aktivnimi politikami trga dela, spodbudami za delo in udeležbo na trgu dela, zdravstvenim varstvom in izobraževanjem.

(38) Kar zadeva skupno prednostno nalogo energetske varnosti, načrt ne vključuje drugih reform in naložb.

(39) Kar zadeva skupno prednostno nalogo obrambnih zmogljivosti, načrt vključuje pomembne reforme in naložbe.

(40) Načrt zagotavlja informacije o skladnosti in po potrebi dopolnjevanju s skladi kohezijske politike ter načrtom za okrevanje in odpornost Finske. Načrt se ustrezno sklicuje na nacionalni reformni program Finske za leto 2024, v katerem so opisane sinergije in dopolnjevanje s kohezijsko politiko in načrtom za okrevanje in odpornost.

(41) Načrt vsebuje pregled potreb Finske po javnih naložbah, povezanih s skupnimi prednostnimi nalogami EU. V zvezi s pravičnim zelenim in digitalnim prehodom je v načrtu poudarjena potreba po naložbah v čisto energijo, da bi zmanjšali odvisnost od fosilnih goriv, in v prelomne tehnologije, kot je umetna inteligenca, da bi dodatno okrepili zeleni prehod. V zvezi s socialno in gospodarsko odpornostjo je v načrtu poudarjena potreba po naložbah, povezanih z doseganjem višje stopnje izobrazbe in stalnim učenjem. V zvezi z energetsko varnostjo je v načrtu poudarjena potreba po naložbah, namenjenih zmanjšanju odvisnosti EU od tretjih držav. V zvezi s krepitvijo obrambnih zmogljivosti je v načrtu poudarjena potreba po naložbah za krepitev obrambnih zmogljivosti Finske v skladu z zavezami Nata.

Zaključek ocene Komisije

(42) Na splošno Komisija meni, da načrt Finske izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

SPLOŠNI ZAKLJUČEK SVETA

(43) Svet pozdravlja srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Finske in meni, da bi njegovo dosledno izvajanje prispevalo k zagotavljanju zdravih javnih financ in podpiranju vzdržnosti javnega dolga ter k trajnostni in vključujoči rasti.

(44) Svet je seznanjen z oceno načrta, ki jo je pripravila Komisija. Vendar slednjo poziva, naj svojo oceno prihodnjih načrtov predstavi v dokumentu, ki bo ločen od njenih priporočil za priporočila Sveta.

(45) Svet je seznanjen z oceno Komisije v zvezi s potjo gibanja očiščenih odhodkov in glavnimi makroekonomskimi predpostavkami v načrtu, tudi kar zadeva predhodne smernice Komisije, ter posledicami poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta za javnofinančni primanjkljaj in javni dolg. Obenem je seznanjen z oceno Komisije, da so makroekonomske in fiskalne predpostavke, ki se mestoma sicer razlikujejo od predpostavk Komisije, tudi zaradi upoštevanja posodobljenih makroekonomskih in fiskalnih podatkov, na splošno ustrezno utemeljene in podprte s trdnimi ekonomskimi argumenti. Seznanjen je tudi s splošno fiskalno strategijo načrta in tveganji za obete, ki bi lahko vplivala na uresničitev tako makroekonomskega scenarija in temeljnih predpostavk kot tudi poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta. Pozdravlja dejstvo, da so bili na nacionalni ravni ustrezni deležniki vključeni še pred predložitvijo načrta. Hkrati ugotavlja, da so lahko zaradi geopolitičnih tveganj odhodki za obrambo pod pritiskom. Zlasti ugotavlja, da slabšanje varnostnega okolja zaradi vojne agresije Rusije proti Ukrajini vpliva na gospodarstvo in ima posledice za javne finance na Finskem.

(46) Svet pričakuje, da bo Finska pripravljena po potrebi prilagoditi svojo fiskalno strategijo, da bi zagotovila uresničitev svoje poti gibanja očiščenih odhodkov. Odločen je pozorno spremljati ekonomska in fiskalna gibanja, vključno s tistimi, na katerih temelji scenarij iz načrta.

(47) Svet meni, da so potrebne nadaljnje razprave, da bi še pred naslednjim krogom fiskalnega nadzora dosegli skupni dogovor glede posledic skupnih stopenj rasti očiščenih odhodkov za letni nadzor.

(48) Svet potrjuje sklop reformnih in naložbenih zavez, ki jih je Finska predstavila v svojem srednjeročnem načrtu in na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, ter pozdravlja prizadevanja za količinsko opredelitev učinka na rast in fiskalno vzdržnost. Strinja se s Komisijo, da sklop reformnih in naložbenih zavez, ki jih je predstavila Finska, upravičuje podaljšanje prilagoditvenega obdobja s štirih na sedem let. Seznanjen je z oceno Komisije, ki kaže, da sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, v celoti izpolnjuje merila iz člena 14, tudi ob upoštevanju prehodne določbe člena 36(1d) Uredbe (EU) 2024/1263. Seznanjen je tudi z njeno oceno, ki kaže, da naj bi reformne in naložbene zaveze trajnostno izboljšale potencial rasti in odpornost gospodarstva ter podprle fiskalno vzdržnost. Finski priporoča, naj v celoti izvede sklop reformnih in naložbenih zavez, da bi ohranila podaljšanje prilagoditvenega obdobja.

(49) Svet je seznanjen z opisom potreb in namer, ki ga je v zvezi z reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, pripravila Komisija, ter z njeno oceno sklopa reformnih in naložbenih zavez, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, in poudarja, kako pomembno je zagotoviti izvajanje teh reform in naložb. Na podlagi poročil, ki jih bo predložila Komisija, bo ocenil te reforme in naložbe ter spremljal njihovo izvajanje v okviru evropskega semestra.

(50) Svet z zanimanjem pričakuje letna poročila Finske o napredku, ki bodo vsebovala zlasti informacije o napredku pri izvajanju poti gibanja očiščenih odhodkov, kot jo je določil Svet, ter o izvajanju širših reform in naložb v okviru evropskega semestra, pa tudi o izvajanju sklopa reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja.

(51) Svet bi moral v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2024/1263 Finski priporočiti pot gibanja očiščenih odhodkov, kot je določena v načrtu, ter potrditi sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja na sedem let –

PRIPOROČA, da Finska:

1. zagotovi, da rast očiščenih odhodkov ne preseže najvišjih vrednosti, določenih v Prilogi I k temu priporočilu;

2. izvede sklop reform in naložb, na katerem temelji podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve na sedem let, kot je določeno v Prilogi II k temu priporočilu, do navedenih rokov.

V Bruslju, 21. januarja 2025

Za Svet

predsednik

A. DOMAŃSKI

PRILOGA I

Najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov (letne in skupne stopnje rasti, nominalno)

Finska

Leto		2025	2026	2027	2028
Stopnje rasti (v %)	letne	1,6	1,9	2,6	2,6
	skupne (*)	5,3	7,4	10,1	13,0

(*) Skupne stopnje rasti se izračunajo glede na izhodiščno leto 2023. Skupne stopnje rasti se uporabljajo pri letnem naknadnem spremljanju skladnosti v kontrolnem računu.

PRILOGA II

Sklop reform in naložb, na katerem temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja na sedem let

Finska

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov [1]	Kazalnik(i) spremljanja
Uvedba nordijskega modela zavodov za zaposlovanje (Obstoječi ukrep načrta za okrevanje in odpornost: sklic v načrtu za okrevanje in odpornost Finske – P3C1R1)	Cilj ukrepa je reforma postopka javnih zavodov za zaposlovanje.	1. Do drugega četrtletja 2022: začetek veljavnosti zakona o javnih zavodih za zaposlovanje in poslovnih storitvah, ki ureja nordijski model zavodov za zaposlovanje za postopek iskanja zaposlitve, kot je navedeno v mejniku 77. 2. Do četrtega četrtletja 2023: povečanje letnega števila razgovorov za iskanje zaposlitve, opravljenih v skladu z nordijskim modelom zavodov za zaposlovanje, s 783 070 na 2 000 000, kot je navedeno v cilju 78. 3. Do četrtega četrtletja 2023: vseh pet digitalnih funkcij, ki jih zahteva nordijski model zavodov za zaposlovanje, je vključenih v informacijski sistem javnih zavodov za zaposlovanje (TE-PES) in deluje, kot je navedeno v mejniku 79.	Zadovoljiva izpolnitev ustreznih mejnikov in ciljev 77, 78 in 79 iz načrta za okrevanje in odpornost.
Ukinitev dodatnih dni denarnega nadomestila za brezposelnost (Obstoječi ukrep načrta za okrevanje in odpornost: sklic v načrtu za okrevanje in odpornost Finske – P3C1R2)	Cilj reforme je spodbuditi zaposlovanje z odpravo dejavnikov, ki starejše ljudi odvračajo od dela, in zmanjšanje ciljnega odpuščanja starejših delavcev.	1. Do drugega četrtletja 2023: začetek veljavnosti sprememb zakona o varnosti za primer brezposelnosti v zvezi s postopnim opuščanjem dodatnih dni zavarovanja za primer brezposelnosti, kot je navedeno v mejniku 80.	Zadovoljiva izpolnitev ustreznega cilja 80 iz načrta za okrevanje in odpornost.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov ([1])	Kazalnik(i) spremljanja
Priprava reforme socialnega varstva in zdravstvenega varstva v podporo izvajanju jamstva za oskrbo (Obstoječi ukrep načrta za okrevanje in odpornost: sklic v načrtu za okrevanje in odpornost Finske – P4C1R1)	V okviru priprave reforme socialnega varstva in zdravstvenega varstva je cilj tega ukrepa izboljšati dostopnost zdravstvenih in socialnih storitev s spodbujanjem izvajanja jamstva za oskrbo.	1. Do tretjega četrtletja 2021: začetek veljavnosti prvotnega pravnega okvira, ki vzpostavlja območja socialnega varstva (socialno-zdravstvena okrožja) ter reformira socialne in zdravstvene storitve ter reševalne službe, kot je navedeno v mejniku 133. 2. Do prvega četrtletja 2023: začetek veljavnosti dodatnega pravnega okvira, ki dopolnjuje vzpostavitev območij socialnega varstva (socialno-zdravstvena okrožja) ter reformo socialnih in zdravstvenih storitev ter reševalnih služb, kot je navedeno v mejniku 134. 3. Do drugega četrtletja 2023: operacionalizacija regionalnih območij socialnega varstva (socialno-zdravstvena okrožja), ki imajo zmogljivosti za prevzem odgovornosti za organizacijo socialnih in zdravstvenih storitev ter reševalnih služb, kot je navedeno v mejniku 134.	Zadovoljiva izpolnitev ustreznih mejnikov 133 in 134 iz načrta za okrevanje in odpornost.
Uvajanje digitalnih inovacij na področju socialnega in zdravstvenega varstva (Obstoječi ukrep načrta za okrevanje in odpornost: sklic v načrtu za okrevanje in odpornost Finske – P4C1I4)	Cilj te naložbe je zagotoviti digitalne rešitve za podporo razvoju socialnih in zdravstvenih storitev ter spodbujati izvajanje jamstva za oskrbo.	1. Do četrtega četrtletja 2025: povečanje deleža prebivalstva, ki uporablja e-storitve socialnega varstva in zdravstvenega varstva, s 26 % (izhodiščno leto 2020) na 35 %, kot je navedeno v mejniku 139.	Zadovoljiva izpolnitev ustreznega cilja 139 iz načrta za okrevanje in odpornost.
Naložbe v nove energetske tehnologije (Obstoječi ukrep načrta za okrevanje in odpornost: sklic v načrtu za okrevanje in odpornost Finske – P1C1I2)	Prispevanje k cilju Finske, da do leta 2035 doseže ogljično nevtralnost s spodbujanjem uvedbe novih čistih tehnologij za proizvodnjo in uporabo energije.	1. Do četrtega četrtletja 2021: objava prvega razpisa za naložbe v nove energetske tehnologije, kot je navedeno v mejniku 6. 2. Do četrtega četrtletja 2023: dodelitev vseh nepovratnih sredstev za naložbe v energetsko tehnologijo, kot je navedeno v mejniku 7. 3. Do drugega četrtletja 2026: dokončanje vsaj štirih podprtih projektov, kot je navedeno v cilju 8.	Zadovoljiva izpolnitev ustreznih mejnikov in ciljev 6,7 in 8 iz načrta za okrevanje in odpornost.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov ([1])	Kazalnik(i) spremljanja
Nizkoogljični vodik ter zajemanje in uporaba ogljika (Obstoječi ukrep načrta za okrevanje in odpornost: sklic v načrtu za okrevanje in odpornost Finske – P1C2I1)	Cilj naložbe je spodbujati razvoj proizvodnje in shranjevanja čistega vodika v komercialnem obsegu.	1. Do četrtega četrtletja 2021: objava prvega nacionalnega razpisa za zbiranje prijav za proizvodnjo in uporabo vodika z nizkimi emisijami ter zajemanje in uporabo ogljikovega dioksida, kot je navedeno v mejniku M16. 2. Do četrtega četrtletja 2025: sporazum o izvajanju. 3. Do drugega četrtletja 2026: ministrstvo dokonča naložbo, kot je navedeno v mejniku 17. 4. Do drugega četrtletja 2026: pravni sporazumi, podpisani s končnimi upravičenci, kot je navedeno v cilju 18. 5. Do drugega četrtletja 2026: nakazilo v višini 127 000 000 EUR organizaciji Business Finland, kot je navedeno v mejniku 18a.	Zadovoljiva izpolnitev ustreznih mejnikov in ciljev 16, 17, 18 in 18a iz načrta za okrevanje in odpornost.
Ponovna uporaba in recikliranje ključnih materialov in industrijskih stranskih tokov (Obstoječi ukrep načrta za okrevanje in odpornost: sklic v načrtu za okrevanje in odpornost Finske – P1C2I3)	Cilj ukrepa je spodbujati krožno gospodarstvo, ki ponovno uporablja in reciklira industrijske stranske tokove in tokove odpadkov ter druge ključne materiale, kot so materiali za baterije, plastika, tekstil, embalaža, električna in elektronska oprema, gradbeni materiali in materiali za rušenje.	1. Do četrtega četrtletja 2021: objava prvega razpisa za zbiranje prijav za naložbene projekte, ki spodbujajo ponovno uporabo odpadnih materialov in stranskih tokov, kot je navedeno v mejniku 22. 2. Do četrtega četrtletja 2023: dodelitev vseh nepovratnih sredstev za projekte ponovne uporabe in recikliranja, kot je navedeno v mejniku 23. 3. Do drugega četrtletja 2026: dokončanje desetih podprtih projektov, kot je navedeno v cilju 24.	Zadovoljiva izpolnitev ustreznih mejnikov in ciljev 22, 23 in 24 iz načrta za okrevanje in odpornost.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov [1]	Kazalnik(i) spremljanja
Sveženj financiranja raziskav, razvoja in inovacij, ki spodbuja zeleni prehod – vodilna podjetja (Obstoječi ukrep načrta za okrevanje in odpornost: sklic v načrtu za okrevanje in odpornost Finske – P3C3I1)	Cilj naložbe je prek sheme, ki jo upravlja Business Finland, podpreti partnerstva in ekosisteme med podjetji in drugimi raziskovalnimi organizacijami, ki krepijo konkurenčnost podjetij in povečujejo učinkovitost raziskovalnih in razvojnih dejavnosti.	1. Do drugega četrtletja 2022: objava razpisa za zbiranje prijav za projekte vodilnih podjetij, kot je navedeno v mejniku 100. 2. Do četrtega četrtletja 2023: dodelitev petih nepovratnih sredstev za projekte vodilnih podjetij, kot je navedeno v cilju 101. 3. Do četrtega četrtletja 2025: zaključenih je 90 % projektov vodilnih podjetij, kot je navedeno v cilju 102.	Zadovoljiva izpolnitev ustreznih mejnikov in ciljev 100, 101 in 102 iz načrta za okrevanje in odpornost.
Naložbe v energetsko infrastrukturo (Obstoječi ukrep načrta za okrevanje in odpornost: sklic v načrtu za okrevanje in odpornost Finske – P1C1I1)	Cilj naložbe je izboljšati okvirne pogoje za privabljanje naložb v čisto energijo s poudarkom na povezovanju energetskih sistemov, shranjevanju energije in prevozu. Naložba podpira projekte, ki spodbujajo izgradnjo energetske infrastrukture z naslednjim poudarkom: (I) električna omrežja in prenosna zmogljivost električne energije; (II) naložbe za povezovanje energetskih sistemov ter proizvodnjo, prenos in uporabo presežne in odpadne toplote v omrežjih daljinskega ogrevanja; (III) prevoz nizkoogljičnih plinov, vključno z vodikom, bioplinom in biometanom.	1. Do četrtega četrtletja 2021: objava prvega razpisa za zbiranje prijav za projekte energetske infrastrukture, kot je navedeno v mejniku 3. 2. Do četrtega četrtletja 2024: dodelitev vseh nepovratnih sredstev za naložbe v energetsko infrastrukturo, kot je navedeno v mejniku 4. 3. Do drugega četrtletja 2026: dokončanje vsaj štirih podprtih projektov, kot je navedeno v cilju 5.	Zadovoljiva izpolnitev ustreznih mejnikov in ciljev 3, 4 in 5 iz načrta za okrevanje in odpornost.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov ([1])	Kazalnik(i) spremljanja
Prilagoditve funkcij in postopkov vzpostavljenih socialno-zdravstvenih okrožij (dodatek k reformi iz načrta za okrevanje in odpornost P4C1R1)	Namen teh ukrepov je zagotoviti ustrezno zagotavljanje storitev ob hkratnem varovanju dobrega finančnega poslovodenja.	1. Do drugega četrtletja 2024: posvetovanja z deležniki glede ustreznih ukrepov, ki omogočajo zlasti: (i) prilagoditve števila zaposlenih v ustanovah za bivalno oskrbo in spremembe specializacije osebja; (ii) prilagoditve doplačil za zdravstveno varstvo ter iii) pojasnitev področja uporabe in ocene učinka zakona o storitvah za invalide. 2. Do četrtega četrtletja 2025: priprava načrtov za posamezna socialno-zdravstvena okrožja, ki vključujejo: (i) boljšo uporabo prostorov in storitvenega omrežja; (ii) širšo uporabo centraliziranega javnega naročanja; (iii) povečanje konkurence pri javnih naročilih. 3. Do četrtega četrtletja 2025: začetek veljavnosti ustreznih zakonodajnih sprememb v zvezi z nalogami socialno-zdravstvenih okrožij, kot so: — minimalno število zaposlenih v ustanovah za bivalno oskrbo in spremembe specializacije osebja; — doplačila za storitve zdravstvenega varstva. 4. Do četrtega četrtletja 2026: (i) odprava primanjkljajev socialno-zdravstvenih okrožij, ki so se nakopičili od leta 2023, in (ii) povečanje učinkovitosti storitev z racionalizacijo nabora storitev specializirane zdravstvene oskrbe.	Koraki 1, 2 in 4: i) poročanje organov. Koraka 3 in 4: ii) začetek veljavnosti ustreznih zakonodajnih sprememb.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov ([1])	Kazalnik(i) spremljanja
Celovita reforma socialne pomoči (nov ukrep)	Namen ukrepa je izboljšati spodbude za delo s pojasnitvijo pogojev za prejemanje socialne pomoči in prilagoditi njeno višino glede na objektivne okoliščine glede prejemnika socialne pomoči.	1. Do tretjega četrtletja 2025: zaključena ocena učinka. 2. Do tretjega četrtletja 2025: zaključeno posvetovanje z deležniki. 3. Do četrtega četrtletja 2025: sprejetje zakonodaje.	Koraka 1 in 2: poročilo organov. Korak 3: začetek veljavnosti zakonodaje, ki pojasnjuje zagotavljanje socialne pomoči.
Uvedba splošnih prejemkov iz sistema socialne varnosti (nov ukrep)	Ukrep pomeni uvedbo sistema, ki temelji na splošnem prejemku iz sistema socialne varnosti, da bi pojasnili in poenostavili sistem prejemkov iz sistema socialne varnosti ter bolje opredelili osebe, ki so upravičene do podpore.	1. Do tretjega četrtletja 2025: zaključena ocena učinka. 2. Do tretjega četrtletja 2025: zaključeno posvetovanje z deležniki. 3. Do četrtega četrtletja 2025: sprejetje zakonodaje.	Koraka 1 in 2: poročilo organov. Korak 3: začetek veljavnosti zakonodaje, ki uvaja splošne prejemke iz sistema socialne varnosti.

([1]) Časovnica ukrepov iz načrta za okrevanje in odpornost je okvirna in ustreza zavezam iz relevantnega izvedbenega sklepa Sveta.